

Leiðbeiningar um skrif og prófarkalestur fyrir trúna

Miðast við notkun Microsoft Word ritvinnsluforritið, útgáfu 16¹

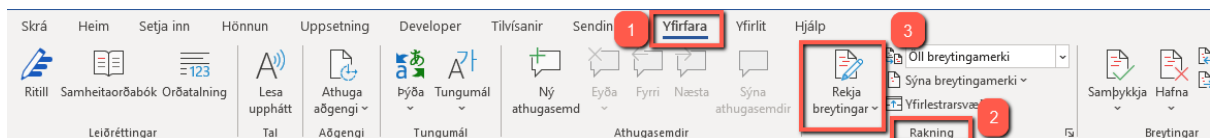
Uppfært í júlí 2024

Um leiðbeiningarnar

Hér á eftir fara ýmsar leiðbeiningar varðandi notkun ritvinnsluforritsins Word frá Microsoft sem tengjast skrifum fyrir bahá'í trúna. Sýnt er hvað þarf að gera skref fyrir skref. Það er gert í tölusetnum eða ótölusetnum liðum og leið að hverju atriði sýnd með örvingum (→) eins og eftirfarandi:

Yfirfara/Review → Rakning/Tracking → Rekja breytingar/Track Changes.

Eins og sjá má er leiðin sýnd miðað við íslenskt og enskt viðmót. Þetta þýðir að velja skal borðaflipann „Yfirfara/Review“ (1) og smella svo á takkann „Rekja breytingar/Track Changes“ (3) í flokknum (e. group) „Rakning/Tracking“ (2) sem er að finna á viðkomandi flipaborða.

Ef flipaborðinn er lokaður eins og sýnt er hér fyrir neðan er hægt að opna hann, með því að smella á hvaða flipa sem er, og festa niðri með því að smella á teiknibóluna neðst í hægra horni borðans sem birtist.

Texti merktur sem íslenskur texti

Þegar texti er skrifaður á íslensku getur Word ritvinnsluforritið hjálpað við að passa upp á að tilvitnanamerki (einnig þekkt sem „gæsalappir“), séu rétt miðað við íslensku. Í upphafi er Word venjulega stillt á ensku og þá verða tilvitnanamerki ensk og mögulega í einhverjum tilvikum svona: "

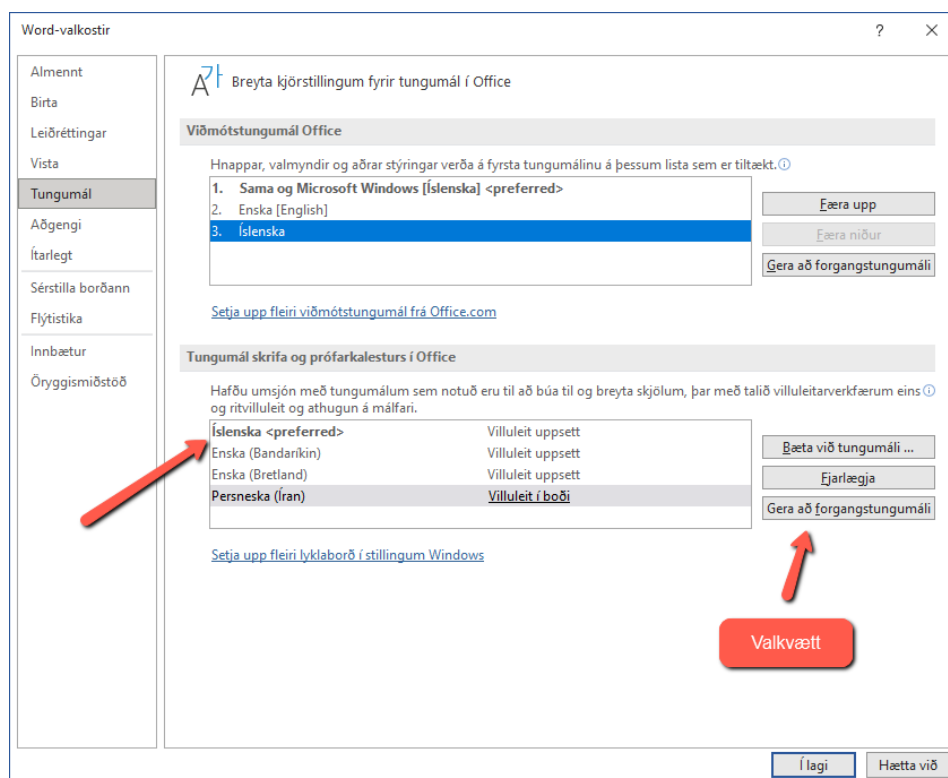
Þau eiga hvorki að vera "svona" né "svona" (enska). Þau eiga að vera „svona“. Þetta gerist sjálfkrafa þegar stutt er á shift-2 ef textinn er stilltur á íslensku. Ef það er ekki sjálfgefið þarf að velja allan textann sem á að vera á íslensku og gera eftirfarandi (Ctrl-A til að velja allan textann í skjalinu):

- Yfirfara/Review → Tungumál/Language → Tungumál/Language → Velja tungumál fyrir villuleit/Set Proofing Language → Íslenska/Icelandic → Í lagi/OK.

¹ Útgáfa 2406 smíð 16.0.17726.20078

Ef íslenska er ekki eitt af efstu tungumálunum gæti þurft að bæta við prófarkarlestursífbót fyrir Word. Það er gert svo:

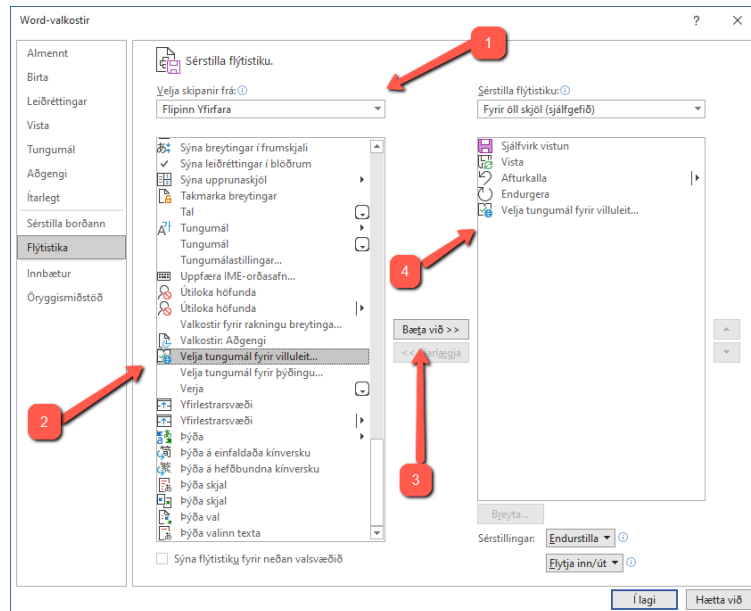
1. Skrá/File → (Meira) Valkostir/(More) Options → Tungumál/Language → Bæta við tungumáli.../Add a Language...
2. Velja íslensku í listanum
3. Hakaðu við „Ná í villuleitarverkfæri/Get proofing tools“
4. Smelltu á „Bæta við/Add“
5. Word opnar vafra þar sem hægt er að sækja prófarkalestursífbót fyrir Word fyrir íslensku.
6. Keyrðu hana og fylgdu leiðbeiningunum sem koma upp.
7. Prófarkalestursífbótin ætti að vera uppsett. Þá ætti það að sjást hér: Skrá/File → (Meira) Valkostir/(More) Options → Tungumál/Language. Sjá dæmi hér fyrir neðan.

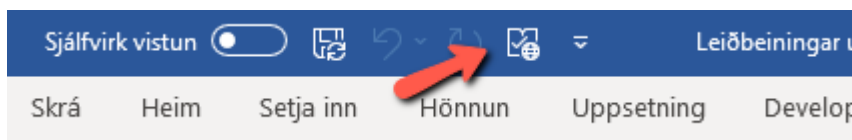
Flýtleið til að merkja texta íslenskan

Hægt er að setja inn takka á flýstíkkuna (efsti blái borðinn) til að skipta auðveldlega um tungumál. Þetta flýtir talsvert fyrir þegar skipta þarf auðveldlega á milli tungumála. Þetta á sérstaklega við um þá sem ýmist skrifa á ensku eða íslensku með reglulegu millibili. Það er gert svo:

1. Skrá/File → (Meira) Valkostir/(More) Options → Flýstíkk/Quick Access Toolbar
2. Veldu „Flippinn yfirfara/Review Tab“ undir „Velja skipanir frá/Choose Commands from“.
3. Veldu „Velja tungumál fyrir villuleit/Set Proofing Language“ í listanum vinstra megin.
4. Smelltu á „Bæta við/Add“ takkann. Þá færir takkinn yfir í listann hægra megin.
5. Smelltu á „Í lagi/OK“.

Þá ætti takkinn að vera kominn á flýstíkkuna og nú er fljótlegra að skipta á milli tungumála fyrir texta sem á að prófarkalesa eða vinna með. Mundu þó að velja textann áður. Ef velja á allan textann er hægt að slá á Ctrl-A.

Sérstakir umritunarstafir

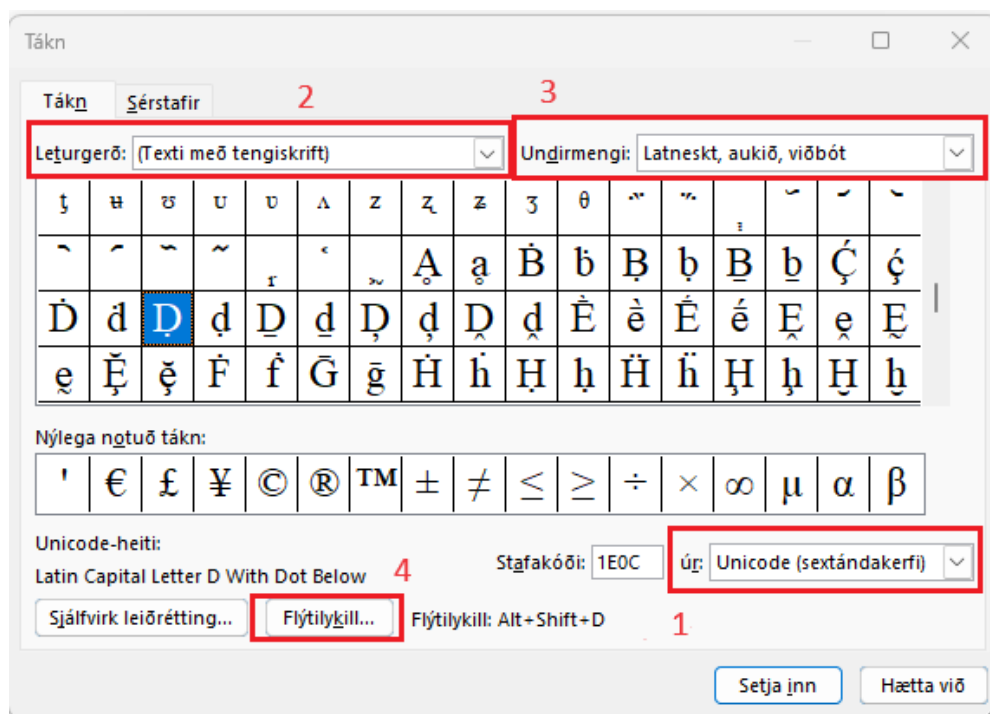
Sérstakir umritunarstafir eru notaðir í bahá'í ritningunum, á borð við d og h (d og h með punkti undir) í orðum á borð við Riðván og Huqúqu'lláh². Hægt er að nálgast þá svo:

- Setja inn/Insert → Tákn/Symbol → Tákn/Symbol → Fleiri tákn/More Symbols

Þá birtist eftirfarandi gluggi og þá er hægt að setja inn sérstök umritunartákn. Athugið að velja (1) úr Unicode (sextándakerfi), svo (2) leturgerðina „Texti með tengiskrift“ (áður voru stafirnir aðgengilegir undir „venjulegur texti“ en það hefur breyst), svo (3) undirmengið „Latneskt, aukið, viðbót/Latin Extended Additional“. Athugið að undirmengið er mjög

² Sjá bréf frá Allsherjarhúsi réttvísinnar til Andlegs þjóðarráðs bahá'ía á Íslandi dagsett 15. júní 2005 og lista yfir umrituð orð notuð í bahá'í ritningum úr The Bahá'í World 1986-1992.

neðarlega í listanum og kemur langt á eftir öðrum undirmengjum sem byrja á „Latneskt .../Latin ...“.

Það er sterkur leikur að búa til flýtylkla (short-cuts) til að fá fram þau tákn sem mest eru notuð (t.d. Alt-d fyrir **ḍ** og Alt-Shift-d fyrir **Ḑ**). Ósamsettir stafir sem notaðir eru í bahá'í umritunarkerfinu eru:

Ḑ ḑ Ḑ ḑ Ṣ ṣ Ṭ ṭ Ṽ ṽ

Athugið að aðeins fáar leturgerðir styðja þessa stafi. Innbyggðu leturgerðirnar sem styðja þessa stafi eru:

- Times New Roman - Ḑ ḑ Ḑ ḑ Ṣ ṣ Ṭ ṭ Ṽ ṽ
- Arial - Ḑ ḑ Ḑ ḑ Ṣ ṣ Ṭ ṭ Ṽ ṽ
- Calibri Light - Ḑ ḑ Ḑ ḑ Ṣ ṣ Ṭ ṭ Ṽ ṽ
- Consolas - Ḑ ḑ Ḑ ḑ Ṣ ṣ Ṭ ṭ Ṽ ṽ
- Courier New - Ḑ ḑ Ḑ ḑ Ṣ ṣ Ṭ ṭ Ṽ ṽ
- HoloLens MDL2 Assets - Ḑ ḑ Ḑ ḑ Ṣ ṣ Ṭ ṭ Ṽ ṽ
- Sakkal Majalla - Ḑ ḑ Ḑ ḑ Ṣ ṣ Ṭ ṭ Ṽ ṽ
- Sans Serif Collection - Ḑ ḑ Ḑ ḑ Ṣ ṣ Ṭ ṭ Ṽ ṽ
- Meirihluti Segoe leturgerðanna - Ḑ ḑ Ḑ ḑ Ṣ ṣ Ṭ ṭ Ṽ ṽ
- Tahoma - Ḑ ḑ Ḑ ḑ Ṣ ṣ Ṭ ṭ Ṽ ṽ

1. Smella á takkann „Flýtilykill ... / Shortcut Key ...“ eins og sést á myndinni hér fyrir ofan.
2. Sláðu inn lyklasmætninguna sem þú vilt nota, t.d. Ctrl-?.
3. Smelltu á takkann Tengja/Assign → Loka/Close.

Raðtölur

1. Skrá/File → (Meira) Valkostir/(More) Options → Leiðréttingar/Proofing → Valkostir sjálfvirkar leiðréttingar/AutoCorrect Options
2. Taktu hakið úr „Byrja setningar á hástaf/Capitalize first letter of sentences“.
3. Smelltu á „Í lagi/OK“ → „Í lagi/OK“.

Word reynir að taka völdin af notandanum og „leiðrétta“ úrfellingamerki í orðum á borð við ‘Abdu’l-Bahá og Bahá’u’lláh þannig að þau snúa öfugt. Til dæmis svo: Bahá’u’lláh, ‘Abdu’l-Bahá. Góð lausn við því er að stilla „Valkostir sjálfvirkar leiðréttingar/AutoCorrect options“ í Word þannig að öll helstu orð tengd trúnni, t.d. bahá’í, Bahá’u’lláh og ‘Abdu’l-Bahá, séu leiðrétt sjálfkrafa þannig viðeigandi merki séu notuð (ATH! Hægt er að losna við að gera þetta fyrir hvert orð með því að skipta út ACL skrá. Sjá næsta kafla).

AutoCorrect: Icelandic (Iceland)

AutoFormat Smart Tags

AutoCorrect Math AutoCorrect AutoFormat As You Type

☒ Show AutoCorrect Options buttons

☐ Correct Two Initial Capitals

☐ Capitalize first letter of sentences

☒ Capitalize first letter of table cells

☒ Capitalize games of days

☒ Correct accidental usage of cAPS LOCK key

Exceptions...

☒ Replace text as you type

Replace: With: ☒ Plain text ☐ Formatted text

b|

áætlunn	áætlun
bahá'í	bahá'í
bahá'í	bahá'í
bahá'ía	bahá'ía
bahá'iana	bahá'iana
bahá'iann	bahá'iann

Add Delete

☒ Automatically use suggestions from the spelling checker

OK Cancel

- Skrá/File → (Meira) Valkostir/(More) Options → Leiðréttingar/Proofing → Valkostir sjálfvirkar leiðréttingar/ AutoCorrect Options

Gangið úr skugga um að íslenska sé valin (sést efst í gluggaborðanum) svo leiðréttingarnar eigi örugglega við íslensku. Leiðréttingamálið fylgir máli þess texta sem bendillinn situr í í texta skjalsins.

Þar er hægt að bæta inn fjölmörgum línunum fyrir öll þau algengustu orð sem nota úrfellingakommu sbr. myndina hér til hliðar. Athugið að nauðsynlegt er að afrita réttan rithátt inn í „Í/With“ textaboxið (ctrl-c og svo ctrl-v).

ACL skrá fyrir leiðréttingar

Til er ACL skrá með leiðréttingum fyrir bahá'í texta af Github svæði þjóðarráðsins. Ef þú hefur fengið hana frá málfars- og þýðinganefnd þarf að skipta henni út fyrir ACL skrána sem er þegar á þinni tölvu. Þá þarf að gera eftirfarandi:

1. Opnaðu „Keyra/Run“ skipanagluggann (Windows takki á lyklaborði og R).
2. Sláðu inn %AppData% og sláðu á enter eða smelltu á „Í lagi/OK“.
3. Þá opnar File Explorer inni á Roaming möppunni í AppData.
4. Vafraðu inn á undirmöppuna Microsoft → Office
5. Finndu skrána MSO1039.acl og endurnefndu hana (rename) í MSO1039_old.acl
6. Afritaðu skrána sem þú fékkst í þessa möppu.
7. Endurræstu Word.
8. Nú ættu leiðréttingar að virka eins og lagt er til. Prófaðu að slá inn orðið „abduľbaha“ og slá inn bil. Þá leiðréttest orðið sjálfkrafa í ‘Abdu’l-Bahá. Prófaðu einnig að slá inn orðið hazíra. Það breytist í Hazíratu’l-Quds.

Athugaðu að þessar leiðréttingar virka bara fyrir texta á íslensku og hann þarf að vera merktur sem íslenskur texti, annars virka leiðréttingarnar ekki. Þessar leiðréttingar virka ekki fyrir texta sem er merktur öðru tungumáli, t.d. ensku, en hægt er að afrita helstu bahá'í orð handvirkt úr íslensku orðabókinni yfir í orðabók viðkomandi tungumáls. Hafið samband við Upplýsinga- og tækniteymið ef óskað er nánari upplýsinga.

Fast bandstrik til að forðast línuskiptingar

Til að forðast að orð á borð við ‘Abdu’l-Bahá skiptist á milli lína þar sem bandstrikið er, þarf að bæta því inn sérstaklega þar sem hætta er á skiptingu. Mælt er með því að það sé gert með því að setja inn fast bandstrik í orðið en athugið þó að nota ekki fasta bandstrikið sem Word býður upp á, þar sem það mun aðeins virka í Office skjölum frá Microsoft. Stafakóði fasts bandstriks er U+2011 eða 8209 í tugakerfi. Hægt er að slá það inn með því að halda inni Alt og slá inn töluna 8209.

Sjálfvirk leiðrétting úr ACL skrá passar upp á að nota föst bandstrik af réttri tegund.